

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.

Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel veszi a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. KOVÁCS JÓZSEF
UGYVED

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos-utca 297. szám
Wolf Dezső könyvnyomdája.

Szövetkezeti tultengés.

Kunszentmárton, november 5.

Abban a szerencsétlen helyzetben vagyunk, hogy amit az egyik oldalon felépítünk, azt a másik oldalon leromboljuk.

Előbb a rombolás munkájáról beszéltünk. Nem tekintjük másnak, mint rombolásnak azt a munkát, amelyet manapság a fogyasztási szövetkezetek kifejtenek. Rombolják a kereskedelmet és az ipart. A falusi és városi boltokra utaznak, aki természetesen nem hagyja magát, felveszi a versenyt és reális módon csinálja üzletét. Számos községet tudunk, ahol a szövetkezeti bolt versenye folytán az összes boltosok beszerzési áron alul adnak túl áruikon és így természetes, hogy a szövetkezet kénytelen-kelletlen szintén leszállítja az árakat. Tény, hogy a szövetkezet, ha reálisan dolgozik, soha nem lehet olyan olcsó, mint a reális szatúcs, mert a szövetkezetnek, több személyzeti és kezelési kiadása van, eltekintve attól, hogy nagyon sok esetben minden szakértelem nélkül vezetik a szövetkezeti boltot. És a legtöbb fogyasztási szövetkezet éppen ezt

sínyli meg. Dacára annak, hogy közel ezer fogyasztási szövetkezet van már ez idő szerint Magyarországon, sehol nem észlelhettük, hogy a falusi nép gazdasági helyzetét kedvezően befolyásolták volna. Sem olcsóbban, sem jobban nem vásárol be a szövetkezi boltban. Egyik jellemző sajátága az italmérési joggal is felruházott szövetkezeteknek, hogy tagjai között épenséggel nem terjeszti a józanságot és takarékoságot. Legiszakosabbak a faluban rendszerint a fogyasztási szövetkezetek vezető emberei.

Egy szó mint száz, a nép helyzetén nem javít a fogyasztási szövetkezet, ellenben alkalmas arra, hogy a helybeli kereskedőket és iparosokat tönkre tegye. Az iparosokat azért, mert a fogyasztási szövetkezeteket egy-két esztendő óta áruházak módjára rendezik be és ipari cikkeket is, ruhát, szármot stb. árusítanak.

A nép gazdasági helyzetén nem lendít tehát, mint már említettük a fogyasztási szövetkezet, amely — tapasztalatok beszélnek belőlünk, — nem szolgál egyéb célt, mint hogy a népet egy politikai táborba terelje. Ez az igazi cél, ez az igazi cél!

Ugyanakkor az iparpártolás jel-szavaitól visszahangzik az ország. Mil-

liókat szavazunk meg az iparfejlesztés, tehát közvetve a kereskedelem fejlesztés céljaira, rekedtté kiabáljuk magunkat az önálló vámterület követelésében és ezalatt bunkós bottal ütjük le az ipart s a kereskedelmet, azt, amit sikerült eddig nagy keservesen megteremtteni. Azon a réven, hogy az állam és a hatóságok ujabban a legmesszebbre menő támogatásban részesíti a fogyasztási szövetkezeteket, fokozott mértékben folyik a romlás munkája. És ha így tart soká, bizony nem igen lesz mit fejleszteni azokkal a milliókkal, amelyet az iparpártolás céljaira megszávtak.

A külföldön, különösen a mintának vett Németországban már megindul az ádáz harc az iparral szövetkezett kereskedelem és fogyasztási szövetkezet között, dacára annak, hogy ott az ipar és kereskedelem oly erős, hogy a fogyasztási szövetkezetek által előidézett visszas állapotot sokkal kevesebb mértékben érzik meg. Ugyanez a harc indul meg most nálunk is, a kereskedelmi és ipari testületek egymás után emelik fel tiltakozó szavukat a fogyasztási szövetkezetek graszszálása ellen és biztosra vehető, hogy ma — holnap ez a harc kimegy már az utcára is, mert e szövetkezetek iparunkat és

Észak a Dél ellen.

— A Kunszentmártoni Ujság eredeti tárcája. —
Irtta: RÉVÉSZ GYULA.

Sheridánné és Shintonné csak a nevében különböznek egymástól, máskülönben teljesen egyformák: özvegyek, egy-egy gyermekük van, sokszoros milliomosok, ötven esztendősek és ami fő, mind a ketten jószívűek. Csodálatos, hogy ennyi közös tulajdonság mellett mégis gyűlöltek egymást. Vetélytársak voltak a — jótékonyágban. Abban az amerikai városban, ahol éltek, két nőgyesület virágozott: az egyiknek Sheridánné az elnöknője, a másiknak pedig Shintonné. Ha az egyik a kenyéren téli időben kenyeret osztogatott a szegény népnek, a másik húst is adott a kenyér mellé. Ilyen körülmények között természetesen jó dolga volt a népnek, mert a két szék között nem esett a pad alá, hanem a terített asztal mellé. Sheridánné dühösen méregette a szobát, mert most értesült titkáráról, hogy a Shintonék népkonyhájában tizenhét ebéddel több fogyott el a múlt hónapban, mint az övében. Boszuért lihegett.

— Titkár ur, — szólalt meg, — nem vagyok megelégedve az önök működésével.

— Bocsánat, mindent elkövettünk . . .

A következő hónapban csak ugyan elérté Sheridánné, hogy az ő népkonyháját száztizenhét emberrel több látogatta, mint Shintonnéét.

Shintonné ez a vereség nagyon idegessé tette. Előbb keservesen sírt, aztán bosszúra gondolt. Sokáig tépelődött, míg végre megállapodott a haditervében. Másnap már öles plakátok hirdették minden utcákon, hogy az »Északi Jótékony Nőgyesület«, melynek Shintonné az elnöknője, december 15-én meleg téli ruhával látja el a város összes szegény gyermekeit. Folyton kíváncsi sokaság olvasta a hirdetést s mindenki csak Shintonné jó színről beszélt. A városi tanács aznap ülést tartott, köszönetet szavazott az elnöknőnek s a lapok hasábos tudósításban számoltak be a nagy ünnep részleteiről.

A diadal csak rövid ideig tartott, mert a következő nap két öles plakátok jelentek meg a házakon s hirül adták, hogy a Déli Jótékony Nőgyesület, amelynek Sheridánné az elnöknője, ugyancsak december 15-én még melegebb és még télibb ruhával látja el a város összes szegény gyermekeit. A városi tanács erre rendkívüli ülésen szavazott köszönetet Sheridánnénak s a lapok erről is sokat írtak.

A városban egyébről sem beszéltek az emberek, mint a két elnöknő különös párhadjáról. Melyik fog győzni? Ki fog több gyereket fölruházni? Az északiak Shintonnére esküdtek, a déliek pedig Sheridánnéra. Fogadó-irodák nyitlak a városban s rengeteg összegekkel fogadtak a két ellenfélre. Megindult a kereskedés és mindegyik párt hallatlan erőfeszítést tett, hogy december 15-ére mennél több gyermeket toborozzon össze.

Az ünnep előtt két nappal Shintonné lázas izgalommal fogadja a kortesek jelentéseit.

— Nos? — kérdezte az egyiket.

— Már minden szegény gyerek le van foglalva a városban.

— És hogy állunk?

— Azt hiszem egyformán.

— Hódítani kell tőlük. Adjon az apának gyerekenként ezer dollárt.

— Már keveslik. Sheridánné kétezer dollárjával fizeti a gyermekeket.

— Igérjen hármat.

Sheridánné házat is fölverte a kortes-zaj. A titkárnak a feje sem látszik ki a munkából. Egy gyári munkás áll előtte föltett kalappal. Most nagy ur a szegény ember.

— Hány gyermeke van?

— Három; nagyon sajnálom, hogy kettő meghalt.

— Én is. Mit kér egy-egy gyerekért?

— Ötezer dollárt.

— Sok.

— Az északiak is megadnak ennyit.

— Jó, legyen.

— Azután életbiztosítást tízezer dollárról mindegyik számára.

— Lehetetlen.

— Ugy? Megyek az északiakhoz.

— Rettenetes ember. Maradjon.

Folyik a pénz mind a két oldalon. A téli ruhához már aranyórát is adnak. — Végre fálvibradt a város-várt nap.

kereskedelmünket létalapjukban rendítik meg. És ha az állam, a törvényhozás és a hatóság nem akarják felismerni a fogyasztási szövetkezetekben rejlő veszedelmeket, akkor a fenyegetett iparosok és kereskedők fognak tömörülni, hogy védekezzenek a közös ellenség ellen.

A kunszentmártoni vashid.

Kunszentmárton, november 5.

Csak nemrég emlékeztünk meg arról a nagyjelentőségű fordulatról, mely a kunszentmártoni Hármaskörös-híd végleges jelleggel való átépítéséhez vezet, most azon hiradásunkat még azzal egészítjük ki, hogy nagyjából melyek azok az okok, amelyek az átépítést sürögőssé, kívánatosá teszik és amelyek miatt a község képviselőtestülete, az alispán és a kerület képviselője olyan akciót indítottak, amely már is helyszíni bejárás kitűzéséhez vezetett és amelyek elég nyomósak voltak a kereskedelmi kormány előtt is ahhoz, hogy az a hidépítés kérdését gondoskodása tárgyává tegye.

Az idejében való gondoskodáson kívül ok volt az akció megindítására főleg az, hogy a fahid már harminc éves, folyton gyengül az idők mulásával, az általános terheléssel és mert egyes alkatrészei természet szerint kórhadtak és gyengültek már is.

De első helyen áll az indokok között messze vidék óriási forgalmának a hidon keresztül való lebonyolódása és az, hogy amiatt a hidra oly szükség van, miszerint annak majdani megépítésénél nem szolgálhat akadályul még az sem, ha a községnek nincsen meg és nem is lesz meg reá a teljes földzete.

A baja—csongrád—erdőhegyi I. transwersalis állami uthoz csatlakozó ama hidon bonyolódik le Gyoma, Endrőd, Mezötúr, Mesterszállás, Szarvas, Öcsöd és Békésszentandrásnak nagy forgalma, Csongrád, Szentes, Kecskemét felé és viszont ezen a hidon visz át Tiszaug, Tiszasas, Tiszakürt, Tiszainoka, Szelevény, Csépa, Tiszaföldvár, Nagyrév és

Czibakháza községek, de ezeken kívül is számtalan községnek nagy kocsiforgalma.

Kunszentmártonban van az utóbb említett községek mindenikének a központja, járásbíróháza, adóhivatala és Tiszaföldvár kivételével valamennyinek a vasuti állomása is, ami az u. n. Tiszazug számos nagybirtokának szállítmányait illetőleg is nagyfontosságú és állandóan sűrűn látogatott.

Kunszentmártonban van fiu- és leány polgári iskola, gőzfürdő és itt van a környék legnagyobb piaca.

Mindezekhez hozzájárul, hogy a Tiszazug községei lakosságának nagy százaléka szőlőtermelésből él és a kunszentmártoni egyetlen, vasuti állomást sok és tömeges borszállítmányával csakis ezen a hidon keresztül érheti el és oda érkező szállítmányait, meg rengeteg építőanyagot onnan csakis a hidon keresztül szállíthat.

Nagy vidékre nézve közgazdasági és közforgalmi jelentőségű a hid, azért is annak újjáépítése iránt most, még idejében meg kellett tenni az előzetes lépéseket és csak a kereskedelmi kormány atyai gondoskodására vall, hogy olyan sürgősen megkezdte a tárgyalásokat.

A tárgyalásokat illetőleg nézetünk szerint most már csak az volna a kívánatos, hogy a legközelebről érdekelt község minden telhetőt kövessen el a műalkotás mielőbbi létesíthetése végett és hogy tehát ajánlja fel az egész hidalapját és azonfelül is mindent, amit tehet. Nézetünk szerint megszívlelendő volna az a tanács, hogy a község lemondana, ha csak teheti, — vájműveléséről az államkincstár javára, vagy lekötne és garantálna azt a hidépítési költségek amortizációs törlesztésére.

Hatalmas jelentőségű kérdés előtt áll Kunszentmárton község, mindent el kell tehát követnie arra, hogy okvetlenül biztosítsa a „kunszentmártoni vashid“-nak mielőbbi megalkotását, a mi tapasztalt sok jóakarata és hathatós támogatás mellett, hogy a község is áldozni fog rája, előreláthatólag igen könnyen fog menni.

December 15-én minden órában rendkívüli kiadásban jelentek meg a lapok. Az északiak és déliek késő estig egyenlően álltak. Transzparensek hirdették a számokat: 16872—16872. Ennyi gyereket ruháztak föl mind a két részen. Ugy látszott, hogy mindegyik győzi. Éjjel 11 órakor így állanak a küzdő felek: 19427—19427.

A kortések hallatlan erőfeszítést tesznek. Egy-egy gyermekért már tizemeletes házakat adnak. Az északiak és déliek mint két ellenséges tábor állanak szemben egymással, mert a fölruházás két áttellenben levő házban folyik. Harcra kerül a dolog és rendőrök kaszabolják a népet.

A szegény gyerekek már rég elfogytak s most a gazdagokra kerül a sor. Hajnalban ezekből is kifogytak a kortések. Ekkor már mind a déliek, mind az északiak 33806 gyereket ruháztak föl. Az ünnep berekesztéséhez készülődtek. Ebben a válságos pillanatban beront egy kortes Sheridánéhoz.

— Győzni fogunk! — kiáltotta.

— Hogyan?

— A szülészeti klinikáról jövök. Minden pillanatban világra jöhet a mi többségünk. Megszólalt a telefon. A kortes odaugrik.

— Halló! Klinikára? Fiu lett? Éljen! Rohanok. Kezét csókolom.

Az ellenpárti is résen volt. Egy lovasrohannál egy asszony ijedtében egészséges leánygyermeknek adott életet. Shintonék el-

ragadták és az ünnep helyén felöltöztették. — Megint egyenlően állt a két párt.

Sheridánné e hirre közel volt az ájuláshoz, de csakhamar visszanyerte energiáját.

— Minden vagyonomat odaadom egyetlen egy gyermekért! — szólta a kortestáborhoz.

Ekkor előállott egy ember.

— Mit szólna ahhoz, ha elrabolnánk a Shintoné fiát és felöltöztetnők?

A kortések éljenetek s elrohantak. Tervük sikerült, mert tíz perccel később a Shintoncsemete már a déliek ruhájában diszelgett, de ugyanakkor Sheridán urfit is ellopták s felöltöztették az északiak ruhájába.

Az ünnepet mind a két helyen befejezték egyforma eredménnyel. A déliek is, meg az északiak is fátkyásmenetet rendeztek elnök-nőjük tiszteletére. Másnap minden a rendes kerékvágásba tért vissza a városban.

A városi szegényházban két új lakó költözött. A felügyelő óvatosságból az egyiket az épület déli, a másikat az északi szárnyában helyezte el, ami érthető is, mert Sheridánné és Shintoné a két új lakó.

Hirek.

Kunszentmárton, október 29.

Pólya Ferenc sirjánál.

Földünk, MEZEY LAJOS Halottak napján mondotta ezt a szép verset a nagy tudásu néhai Pólya Ferenc volt szentesi tanár sirjánál.

Hova visz ifju röpke képzeted?
Mely cél heviti lelked küzdeni?
Erődbe bizva tán mennyekbe törsz,
S a föld parányi voltát megveted?!
— Ne szállj oly fennen álmok gyermeke!
Ne küzdj elérhetetlen célokért!
Igérvé ígér mindent a világ,
Örömpohár, virágot s mitsem ad. . . .
Erőd piciny s vágyaid nagyok,
Elbuzsz, ha küzdesz, — s hogyha elbukál:
Egy elhibázott élet vádja tép,
Egy elhibázott életet siratsz,
Amelynek romja közt feléd mered.
A jéghideg, fagyos — csalatkozás. —
— Csalódtál, kétkedsz küzdesz gyermeke,
Reményed nincs, kihalt kebled hite,
S hiteddel együtt boldogságod is. . . .
— . . . Elhagy minden, csak egy seb lángja ég,
Egy vád emészti győtrőn lelkedet:
Nem éltél s majdan nyom nélkül veszesz!
E véget tudni több, mint fájdalom! . . .
. . . — Ne hát oly messze élet embere!
Ne törj magasba, mert alázuhansz!
Keress magadnak békés munkakört;
Ha rátalálsz és kün betöltöd azt,
Hatásod, melynek véges magva volt,
A végtelenbe nyulik és örök!
— Keress magadnak üdvös munkakört!
Keress, találsz és hiven töltsd be azt;
Ha megteszed, mi tőled telhetett,
Ha egy követ kissé fölebb emelsz,
— Amelyen majdan új világ pihen —
Az életed akkor nem hiába volt!
És így ne féld, ne rettegj a halált!
Hatalma csak testeddesemmit meg:
A lélek él évmilliókon át!
S enyészzen bár porrá emlékköved,
Hideg porrá, akár csak önmagad:
Te élsz! — A szellemed nem hal meg soha! . . .

— **Személyi hir.** Lieber László járási főszámvevő a községi adókönyvek átvizsgálása végett községünkbe érkezett.

— **Eljegyzések.** Dr. Pokomándy Dezső kir. járásbíró ma tartja eljegyzését Szilárdfy Irénkével, Szilárdfy Jakab mérnök és fehérgyarmati Tóth Mária kedves és bájos leányával. — Dr. Sváby Lajos ügyvéd és neje kedves leányát Babykát eljegyezte dr. Balogh Károly tb. szolgabíró. — Gratulálunk.

— **Károly nap.** Tegnap tartották névnapukat: Józsa Károly földbírtokos, takarékpénztári aligazgató, kit helybeli rokonai, ismerősei nagy számban kerestek fel s vidékről is számos vendége volt; továbbá Kövesdi Károly, kit szintén sokan üdvözöltek vendégszerető s dusan terített asztalánál; Nagy Károly tanítóigazgatót is sokan üdvözölték. Mi is jó kívánnattal járulunk hozzájuk s a többi itt nem említett Károlyhoz is.

— **Uj szolgabíró.** Csongrád vármegye törvényhatósága földinket, ifj. Szilárdfy Istvánt legutóbbi közgyűlésén egyhangulag szolgabíróvá választotta. Szilárdfy ezután is Mindszenten fog működni, hol közbecsülésnek örvend. A megválasztás Szilárdfy ismerősei, barátai és rokonai körében a legnagyobb örömet keltette, mert az új szolgabíró úgy modoránál, mint tudásánál fogva legalkalmasabb ezen hi-

vatal beöltésére. Mi, részünkről kívánjuk, hogy ezután is olyan gyorsan haladjon pályáján, mint eddig haladt.

— **Kinevezés.** Örömmel hozzuk hírül olvasóinknak, hogy Jäger Béla kir. járásbírói jegyzőt a király Csornára kir. al-bíróvá nevezte ki. Dr. Jäger Béla már hét éve van Kunszentmártonban, mely idő alatt kedvességével annyira befészkelte magát a társadalom szívébe, hogy bizony mindnyájan fájó szívvel gondolunk arra a szomorú körülményre, hogy már rövid időn belül eltávozik körünkéből. Ő kedveltette meg a kunszentmártoniakkal a sportot. Megalapított egy football társaságot, melylyel szép eredményeket ért el. Jäger Béla fáradozásának köszönhető, hogy egy pár nagyszabású football verseny volt mulatsággal, amelyen a budapestiek is részt vettek, olyan feledhetetlen napokat szerzett nekünk. Az ő nevéhez fűződik a tenisz-pálya megalapítása is. Fáradságot nem kimélve, akadályt nem ismerve, kivitte a képviselőtestületben, hogy az ugynevezett Erzsébet-kerthől egy darabot kiszakítottak a most is fenálló „Tenisz-társaság” részére. A kunszentmártoni társadalom olyan embert vesztett el Jäger Bélában, akit pótolni nem lehet. A hivatalában is szorgalmával, szakképzettségével és nagy tudásai felelősségével szerettetett és becsülését kiérdemelte. Minden jót kívánunk dr. Jäger Bélának új és szép állásához.

— **A polgári iskola igazgatósága** úgy a szülők, mint a hivatott közegek megnyugtatóra jelenti, hogy a tanév eleje óta tartó folytonos tanárvaltozás okozta sajnálatos állapot végel ért, amennyiben az intézetnek immár teljes tantestülete van és annak minden tagja állását már elfoglalta. A rendes, megállapított órarend szerinti tanítás november 1-én már kezdetét vette, az zavarlatlanul folyik és alapos a remény, hogy a rendes tanítást, amely minden iskolának biztos létalapot kölcsönöz, esetleges tanárvaltozások most már nem fogják megzavarni. Rényi Albert polgári iskolai igazgató ugyan is múlt hó 30-án hivatalos minőségben fenjárt a vallás- és közoktatásügyi miniszternél, akitől sikerült kieszközölnie azon határozott nyilatkozatot, hogy a kunszentmártoni polg. iskolánál működő tanárok fizetésének az állami polg. iskolai tanárok fizetésének mérve szerint leendő kiegészítésére szükséges összeget már az 1912. évi költségvetésben előirányozta. Ez hatalmas lépés lesz iskolánk életében, mert megteremti az intézet fejlődésének biztosítékát, amennyiben annak tanáraiban is megérleli az iskolában állandó megmaradásra való hajlamot. Egy intézet fejlődése pedig csak úgy van biztosítva, ha annak tanárai az intézetnél megállapodnak, ha annak vezetése évek hosszú során át ugyanazon igazgató intenciói szerint történik. Ennek a feltétele pedig immár megvalósul, így tehát a legjobb reményekkel tekinthetünk az iskola jövője elé.

— **Ötven év.** A kunszentmártoni Polgári Olvasóegylet most ötven éve, hogy megalakult. Ezt november hó 11-én, Szent-Márton napján társas vacsorával ünnepli meg, melyre a résztvételi díj személyenként 2 korona. A társas vacsorát táncmulatság követi.

— **Esküvők.** Tóth Gáspár helybeli gazdálkodó leányát Annuskát tegnap délután vezette oltárhoz Rab Sándor. — Kirschner György helybeli törekvő iparos pedig folyó hó 11-én esküszik örök hűséget Kovács András leányának, Gizuskának.

— **A jegyzők jubileum-éve.** Vármegyénk törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy a király 80. születésnapját magában foglaló 1910. év a jegyzők nyugdíjazásánál háromszorosán számítassék. A belügyminiszter ettől a határozattól a jóváhagyást megtagadta. A törvényhatóság most újabb határozatot hozott ebben az ügyben. A határozal szerint az 1910. év kedvezményes esztendőnek tekintetik s a jegyzők nyugdíjazásánál kétszeresen számítandó. A törvényhatóság kéri a belügyminisztert, hogy a községi adminisztráció munkái iránti elismerés érzetéből fakadó határozatát hagyja jóvá.

— **Felolvasások a moziban.** Megírtuk már lapunkban, hogy a moziban nagyszabású előadásokra készülnek. Az ígéret úgy látszik, valóra válik, természetes, ha a közönségünk részéről a kellő támogatás meglesz. Mi bízunk benne, hogy Kunszentmárton közönsége pártolni fogja mozistáinkat, hiszen ezen előadások oly élvezetek lesznek, aminekben kunszentmártoniaknak még nem volt részük. A mozisták felhívását alább közöljük.

Kisvárosi élet unalmas egyhangúságát kíséreljük orvosolni jelen felhívásunkkal, melynek keresztülviteléhez, a mozit eddig is kedvelő uri közönségünk pártfogását kérjük. Mint jól tudjuk, Kunszentmárton egyetlen állandó szórakozóhelye jelenleg a Körös-szállóban levő Kino-színház — magyarul mozi — melyben, a helyi viszonyokhoz mérten, eddig csak vasárnapokon tartottunk jól sikerült előadást, publikumunk zömének értelmiségéhez mért mozikepek felvételeiből. Ám a Kino-művészet ma már oly magas fokon áll, hogy színházakat pótol, sőt természetszerűségénél fogva azt sok tekintetben fölül is mulja. A kellemes szórakozáson kívül tanít, nevel és nyílt képtára oly világeseményeknek, melyekről eddig csak leírások útján értesültünk. — A fejedelmileg díjazott híres francia és dán, valamint az olasz udvari színház tagjainak közreműködésével megjátszott történelmi és társadalmi drámai darabok művészi fölvételei (Kunfilm) ma már technikailag is oly tökéletesek, hogy azok a legkényesebb igényeket is kielégítik. — Ezekből a művészi fölvételekből óhajtunk mi sorozatos előadást tartani, a magasabb igényű uri közönségünknek, — nagyobb kényelem nyújtásával — a darab szövegének felolvasásával, hetenként szombat esti előadásainkban. E végből folyó hó 11-től kezdődőleg és f. évi december 30-ig bezárólag 8 szombat esti előadásra bérletet nyitunk, melyhez hozzájárulását tisztelettel kéri a Mozisták. — Bérlet a nyolc előadásra személyenként 10 kor. Családi bérlet három személyre 25 kor. Előadásonkénti váltott jegy személyenként 1 kor. 50 fill. — Előadások november 11., 18. és 25., december hó 2., 9., 16., 23. és 30-án.

Bérelni lehet lapunk szerkesztőségében, valamint a Körös szállóiban is.

— **Helypénzszedési jog bérbeadása.** Vármegyénk törvényhatósága tudvalevőleg utasította községünk előljáróságát, hogy a piaci- és vásári helypénzszedési jogra hirdessen árverést, amelynek eredményétől megtudhatja, hogy a házi kezelés vagy a bérbeadás előnyösebb-e a községre. A község előljárósága a törvényhatóság ezen kívánalmának már eleget is tett, amennyiben a piaci- és vásári helypénz szedési jogának három évre-biztosítására az árverést folyó hó 6-án, holnap délelőtt 10 órakor tartja meg a község háza tanácstermében.

— **Repülés Szentesen.** Kvasz András békéscsabai születési aviatikus Szentesen ma vasárnap délután 3 órakor a felső csordajáráson repülő-gépével több felszállást fog bemutatni, ha az idő kedvező lesz. — Kunszentmártonból ezen repülés szemlélésére vajmi kevesen fognak átrándulni, mivel országos vásárunk a mai napon tartatik meg, amely körülmény vissza tartja polgártársainkat.

— **Árvapénzek kamatlábának emelése.** Szolnokmegye törvényhatósága azzal az indokolással, hogy nem tartja szükségesnek és kívánatosnak, hogy az árvapénztárból a mai fejlettebb hitelélet viszonyai között jelzálogos kölcsönök nagyobb mérvben vetessenek igénybe, figyelemmel a jelenlegi magas kamatlábra is, a vármegyei árvapénztárban kezelt pénzek gyümölcsötetése tárgyában alkotott megyei szabályrendeletet megváltoztatásával a magánosok részére adható kölcsönök kamatlábát 5.5 %-ra emelte fel. Hihető, hogy az ország többi törvényhatóságai is emelni fogják az árvapénzek kamatlábát s a kis birtokosság elveszti az egyetlen alapot, a melyből még olcsó kölcsönt kaphatott. Kunszentmárton község árvapénztárából azután is a régi 5 % mellett kaphatnak kölcsönt a magánosok.

— **Új vasut állomásunk** már teljesen elkészült és a mult héten át is lett adva forgalomnak. Az új állomás berendezése nagyon szép, de rövidesen szüknek fog bizonyulni különösen a III. osztályu váróterem. Az államvasutak igazgatóság ha már ily szép, modern állomást épített, kicsit nagyobbra is csináltathatta volna. Most már az is kívánatos volna, hogy gondoskodna az igazgatóság arról is, hogy a felek, akiknek az állomáson valami dolguk akad, ne legyenek ott agyonszekirozva.

— **A csépai gazdakör háztulajdonos.** A csépai gazdakör házat vett, melyben kosárfonó tanfolyam, gépraktár és több efféle dolgok nyernek elhelyezést.

— **A halottkém husvizsgáló nem lehet.** A földmivélsügyi miniszternek a törvényhatóságokhoz intézett körrendelete szerint a halott kém, husvizsgálóul nem alkalmazandó. A kisebb iskolai képzettséggel bíró halottkémekek értelmisége többnyire nem nyújt elegendő biztosítékot arra nézve, hogy bizonyos betegségek csirái a halottkémi teendők ellátása esetén a tápszerű szolgáló husra át ne vitessenek. Kijelenti a földmivélsügyi miniszter a körrendeletben, hogy az ember orvos azonban lehet halottkém és hatósági husvizsgáló is. A tápszerű szolgáló hus fertőző emberi betegségek csirái számára ugyan nagyon alkalmas talaj s ezek a betegségek a hus útján terjedhetnek és átragadhatnak, de az emberorvosról nem lehet feltételezni, hogy a halottkémi teendő ellátása után szükség esetén magát kellőképpen ne fertőtlenítené s hogy a hus fertőzését ő közvetítse, a ki a betegségek elfolytása és terjedésének meggátlására első sorban hivatott. Utasítja a miniszter a törvényhatóságokat, hogy azok az egyének, a kik egy személyben halottkémekek és hatósági husvizsgálók, vagy a halottkémi vagy a husvizsgálói teendők ellátásától haladéktalanul felmentessenek, jövőre pedig halottkémekek husvizsgálóul ne alkalmaztassanak.

— **Fogorvos községünkben.** Dr. Kovács jó hírnevű fogorvos a napokban községünkbe érkezik. Műtermét a „Körös Szálló”-ban nyitja meg.

— **Tiszaföldvár kövezete.** Tiszaföldvár a múlt hó 30-án tartott közgyűlésén elhatározta, hogy Tiszaföldvár összes utcáit kikövezteti. A költségeket megszavazták s elhatározták, hogy s kövezetlerakást 1912. év tavaszán megkezdik.

— **Felhívás.** Felhívtnak mindazon kunszentmártoni lakosok, kiknek szelevényi adóhátralékaik vannak, hogy azokat a kunszentmártoni adópénztárba 3 nap alatt fizessék be, mert ennek leteltével intési-díj és végrehajtási költséggel fognak terheltetni.

— **Bicskázás.** Czibakházán a múlt héten kártyázásból kifolyólag D. Nagy József hasba szurta Kovács Mihályt. Életveszélyes sebekkel fekszik Czibakházán. A bíróság részéről Kauten Miklós kir. bíró és dr. Jäger Béla kir. aljárásbíró voltak kinn helyszíni szemlét tartani. D. Nagy Józsefet súlyos testisértés vétségeért vád alá helyezték.

A világhírű Krafft-Ebing tanár írja: Kísérletem a **Ferencz József**-keserűvízzel betegeimnél jó sikerrel jártak, amennyiben gyomruk a Ferencz József-keserűvizet jól elbirta és a kívánt hashajtó hatás rendszerint már rövid néhány óra alatt beállott. — Kapható gyógyszárakban és fűszerkereskedésekben A Sztéküldesi Igazgatóság Budapesten.

— **A mozi.** A mozi ma, vasárnap három előadást tart. Délután 4 és 6 órakor és este 8 órakor. Bemutatja: Frici, mint betörő. Autószek. Eltévedés az erdőben. Éhes szívek. Ha a vége jó, minden jó. Tenger állatvilága. Norvég tenger. Szent Ágoston rózsája.

— **A kecskemétiék javára** rendezett táncmulatságon a múlt számunkban már közölt jelen voltak közül kimaradtak: dr. Talányi Ottóné és dr. Tánczos Miklósné urhölgyek.

— **Megölte a hizó.** Szelevényen Csorba Ferenc gazda kilenc éves kis fia tegnap délelőtt játékközben felingerelte a szomszéd egyik hatalmas disznóját. Az állat dühében a gyermekre rohant, földre döntötte és agyarával felhasította a gyomrát. A szerencsétlen kis fiu pár órai kínlás után meghalt.

— **Szerencsétlen rugás.** Bencsik József szelevényi lakos karját oly szerencsétlenül rugta meg a lova, hogy Bencsik karja azonnal eltört.

— **Kenyérsütés emberhalállal.** Vas József szentesi lakosnak a csépai határban levő tanyáján kenyeret sütöttek csütörtökön délelőtt. Vas tizennégy éves leánya ott állott a kemence mellett, amikor hirtelen kicsapott a láng és elborította a leány ruháját. Az égő lány sikoltozni kezdett, de mire hozzátartozói berohantak és eloltották, annyira összeégett, hogy súlyos sérüléseibe estére behalt.

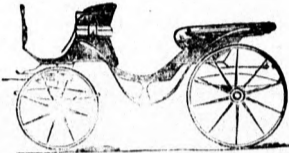
— **Kivonat az anyakönyvből.** Kunszentmártonban 1911. október 29-től november 5-ig születtek: Császi Mihály, Szántai Margit, Varga András, Dajka Gyula, Talmási Erzsébet. — Házasságot kötöttek: Kardos Márton és Pap Viktória, Herling Dániel Gyula és

Farkas Rozália, Hegedüs Márton és Doba Erzsébet, Gyömöri Mihály és Pagner Mária, Gulyás Péter, Balla Margit. — Elhaltak: Cs. Kovács Gergely 7 hónapos, Balla N. Márton 10 napos, Horváth Etelka 18 hónapos, özv. Balog Jánosné Kulhavik Borbála 76 éves, Apatóczki János 17 éves, Kanyarecz József 60 éves.

KÖZGAZDASÁG.

Piaci árak.

Buza	11.00 — 11.10
Rozs	6.30 — 6.80
Árpa	7.20 — 7.30
Tengeri	9.10 — 9.20
Zab	10.00 — 10.10

Karsai Ferenc

kovács mester

Kunszentmárton, régi posta-utca

Készít minden fajtájú hintókat és jéderes kocsikat.

Több évi, nagyobb kocsigyárakban szerzett, tapasztalatai folytán ajánlja magát uraságok és magánosok figyelmébe.

JAVÍTÁSOKAT elfogad.

Ugyszintén elvállal mindenféle gazdasági számszámok készítését is.

Hívásra bárhol megjelen.

WOLF DEZSŐ KÖNYVNYOMDÁJA KUNSZENTMÁRTON.

MINDENMŰ
ÜZLETI LEVÉLPAPIROK,
BORITÉKOK, SZÁMLÁK,
MEMORANDUMOK
BÁLI ÉS LAKODALMI
MEGHIVÓK,
NÉVJEGYEK, ELJEGYZÉSI
ÉRTESÍTÉSEK
LEGOLCSÓBB ÁRON KÉSZÜLNEK

WOLF DEZSŐ
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
KUNSZENTMÁRTON.
IZLÉSES MUNKA. N. G. GYORS SZÁLLÍTÁS.

Uj cipész üzlet.

Alulírott tisztelettel értesítem Kunszentmárton nagyérdemű közönségét, hogy helyben, **Weisz Ignác Mátyás-király-utcai házában** (polgári iskola mellett) egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

cipész üzletet

létesítettem. Amidőn erről a mélyen tisztelt közönséget értesítem, — **kifogástalan, tartós, jó és olcsó** cipőim előállításáról kezeskedem.

Kérem a n. é. közönség szives támogatását.

Tisztelettel

Szanda Antal
cipész.

MILLIÓK

használgák

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás és és számarköhögés ellen a

KAISER-féle

Mell-karamellákat

a Három fenyő védjegygyel.

6050 köszönő- és hálalevél magánosoktól és orvosoktól.

A legkülönlegesebb, legízletesebb bonbonok.

Csomagonként 20 és 40 fillér.

Dobozonként 60 fillérért kapható:

Lukács Andor

gyógyszertárában, piactér.

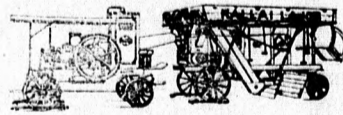
„A köztudatba ment át“

hogy **csakis**

Kállai LAJOS

motorgyára

Budapest, VI., Gyár-utca 28. sz.

szállítja

teljes jótállás mellett

a leghíresebb motorszéplőkészleteket.

Saját érdekében kérjen minden gazda disz-főárlapot, melyet ingyen bérmentve küld a gyár!

Fontos figyelemztetés!

Kállai Lajos hírneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kállai nevű cégekkel!

Cserépkályhákat

mélyen leszállított árak mellett csak **Bozsik Kálmán** cserépkályha és majolika edénykészítőnél lehet beszerezni. A legszebb kiállítás és kitűnő fűtőképességért kezeskedem. — Jó munka és versenyképességért számos arany és ezüst éremmel kitüntetve. :: Kályháim vételkötelezettség nélkül megtekinthetők.

Bozsik Kálmán, cserépkályha és majolika edénykészítő
Kunszentmárton, Kerületiház-utca 49. szám.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefűcukorkáknál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a Réthy név 1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható. Csak RÉTHY-félét fogadjarok el!

Pénz.

Felhívjuk a földbirtokos urak szíves figyelmé
4 és 4 1/2 százalékos

alapkamatu törlesztéses kölcsönre, mi földbirtokra igen kedvező feltételéssel és fizetési módokkal lesz engedélyezve, **régebbi drágább kamatu** kölcsönöket átcsereljük, conventálunk bélyegmentesen törlesztéses kölcsönre.

Felvilágosítást díjmentesen adunk.

Trencsényi és Heller

központi jelzálogbank és váltóüzlet,
SZOLNOK, közvetlen a személypályaudvar közelében.

Fixfizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. — Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona.

Hecht bankház részvénytársaság
Budapest, Ferenciek-tere 6.

Értesítés.

AKI kevés pénzért kitűnő minőségű és szakszerűen készített **agyagkályhát** akar venni, az forduljon **Tóth András**hoz, az állam által teljesen kiképzett agyagkályha készítőhöz, aki a legnagyobb szakismerettel készít mindennemű

kályhákat

az ország más vidékéről hozott agyagból, nem pedig helybeli sárgaföldből.

Az általam készített kályhák t. vevőim kívánsága szerint lehetnek oszloposak, párkányosak, diaboló, vagy ótsarkuak. A tüszekrényeket samott téglából készítem, fa, kőszén, vagy koksztüzelésre.

Az összeállításnál a csempéket hajsza fúgokra csiszolom. Készítményeim kiválósága és versenyképessége mellett az is tanuskodik, hogy az állami agyagipari szakiskola elvégzése után mint előmunkás dolgoztam Budapesten a világhírű Zsolnai-féle és Grübel-féle gyárakban. Kívánatra készítményeim csempéit készséggel mutatom be megtekintés végett vétel kényszer nélkül.

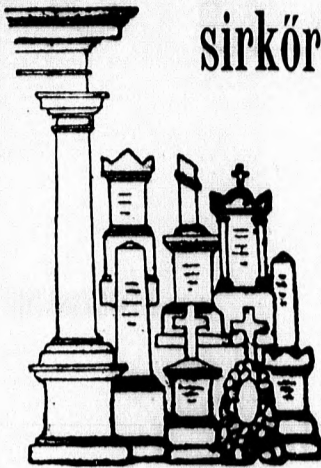
Tisztelettel
Tóth András
kályhás.

Kunszentmárton és vidéke n. é. közönsége körében még mindig sokan vannak, kik nem bírnak tudomással arról, hogy Kunszentmártonban rövid idő óta egy mai kor igényeinek teljesen megfelelő

sirkőraktár és kőfaragó-műhely

létezik.

Dusan berendezett raktáramban mindennemű és alaku bel- és külföldi **granit, márvány és homokkő** anyagból készült mindenféle alaku **sirkővek 10—2000 koronáig** nagy választékban vannak.

Ezenkívül felvállalom a **sírboltok előállítását sírszegélyeket vasrácsozattal** vagy annélkül, valamint a **sirkőveknek temetőbeni felállítását**, úgy helyben mint vidéken a legnagyobb pontosság mellett, saját felelősségemre igen szerény áráért.

Főtőrekvémem oda irányul, hogy nálam a munka úgy kivitelben, valamint tartóságában és a lehető olcsó árban egy a fővárosi, valamint bármily vidéki hasonlítottal a versenyt szilárdul kiállhassam.

A temetőben levő síremlékekre vésések és aranyozások, valamint régi márványkövek újra fényezését jutányos árban elvállalom.

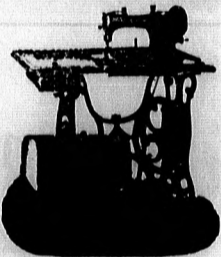
Végül van szerencsém b. figyelmébe hozni, miszerint kívánatra személyesen dus mintáimmal és bővebb értesülés végett saját költségemre megjelenhetek anélkül, hogy azért legcélszerűbb megtérítést igényelnék.

Magamat becses pártfogásába ajánlva vagyok kiváló tisztelettel

PÁL ISTVÁN, kőfaragómester.

Két drb 4 méteres vas-sin eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

HAZUG

hirdetésekre ne hallgasson, mint mélyen leszállított árák és más egyéb hazugságok, mert mindenki tudja, hogy a legjobb

varrógépek és kerékpárok

legolcsóbb árban

Ország Lipót

kizárólagos varrógép és kerékpár raktárában szerezhetők be

KUNSZENTMÁRTON, (Vasut-utca, az ipartestülettel szemben, 6 évi jótállás mellett. Kényelmes havi és heti részletfizeté

Plissirozások minden nagyságban készíttetnek.

CSÉPLŐKÉSZLETEK.

A legújabb rendszerű **benzin, nyersolaj- és gőzüzemű cséplőkészletek, malomberendezések és alkarészek**, mindennemű **mezőgazdasági gépeket** szállítunk, azoknak kifogástalan üzemeltetése a legmesszebb menő felelősséget elvállaljuk.

Malmok átalakítását, szak- **hengerek** rovátkolását és csiszolását, szerű berendezését, **gazdasági gépek** gyors és megbízható javítását, gőzkazán falrepedés és egyéb bármily öntött és kovácsolt tárgyak autogén-forrasztását. **Csereüzleteket** előnyös feltételek mellett kötünk. **Olcsó árák és kedvező fizetési feltételek mellett.** Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk

Egyben felhívjuk a földbirtokos urak figyelmét az általam készített tizedes és százados mérlegekre, ugyancsak elvállaljuk bármilyen mérlegek javítását és újra hitelesítését.

Trencsényi és Heller

SZOLNOK,

malomépítész, gazdasági gép és mérleggyár.

DÉVAI JENŐ

órák, ékszerész, látszerész, varrógép és kerékpár nagy raktára
Kunszentmárton, piactér, a gyógyszerár mellett. Fióküzlet: Öcsöd, Békésmegye.

Bátorkodom szives figyelmét felhívni
üzletemben újonnan bevezetett

kölcsön grammofon rendszerre.

Kölcsönzők egy tiszta hangú,
remek, világos tölgyfa szekrényű

„Riadó” grammofont 10 darab lemezzel

heti 1 korona 50 fillér
kölesondijért, olyként, hogy

egy év elteltével ingyen öné a
grammofon a 10 lemezzel együtt.

A lemezeknek fele egyszer hetenként cserélhetők.

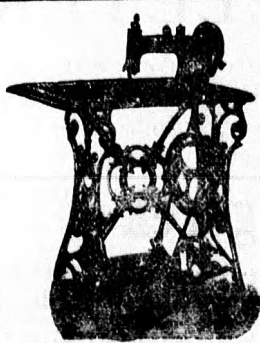
! Haladéktalanul kérjen !
megrendelési lapot.

Jegygyűrűk,
Menyasszonyi
ékszerek,
Mindenféle órák,
Valódi tajtékpipák
és szipkák,
Szemüvegek

orvosi rendeletre is.

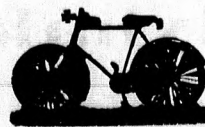

Kézi acytelin-lámpa drbjá 4 korona.

VARRÓGÉPEK

Kényelmes havi
vagy heti lefizetés

Kerékpárok

Grammofonok

kényelmes heti vagy havi lefizetésre.

Tisztelettel

DÉVAI JENŐ.